

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků. Výchovné a vzdělávací strategie přispívají k větší efektivitě a kvalitě vyučovacího procesu.

1) Kompetence k učení	Výchovné a vzdělávací strategie
<p>A) vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k sebereflexi jejich učení a stanovování vlastních učebních cílů • Seznamujeme žáky s metodami efektivního učení a vhodnými postupy potřebnými pro zvládnutí učení a domácího procvičování • Přivádíme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání a motivujeme je k celoživotnímu vzdělávání zadáváním samostatných prací a úkolů, zaměřených především na reálné problémy běžného života
<p>B) vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zadáváme žákům úlohy na vyhledávání informací z různých zdrojů • Vedeme je k samostatnému získávání a k efektivnímu využívání informací z různých zdrojů podle dostupnosti při tvůrčích činnostech, ve výuce nebo v praktickém životě • Vedeme žáky ke správné orientaci v učebnicích a dalších učebních materiálech, ke vhodnému zpracování a systematickému ukládání nabytých informací k případnému pozdějšímu použití
<p>C) operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky projekty s propojením více předmětů • Seznamujeme žáky s používáním odborné terminologie a učíme je operovat s termíny, znaky a symboly v přiměřené míře, s ohledem na věk a schopnosti žáků • Snažíme se žáky vést k objevování souvislostí s ostatními předměty vhodným výběrem témat, učebního obsahu, aktuálním komentářem v průběhu výuky atd.
<p>D) samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky pokusy a pozorování
<p>E) poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umožňujeme žákům zažít úspěch v učení – zlepšení, osvojení nových vědomostí a dovedností • Klademe důraz na pozitivní motivaci • Ukazujeme žákům možné způsoby sebehodnocení a sledování vlastního pokroku

Školní vzdělávací program
Základní škola Olomouc, Heyrovského 33, příspěvková organizace

2) Kompetence k řešení problémů	Výchovné a vzdělávací strategie
A) vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky problémové úlohy, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, přiměřené jejich věku a schopnostem • Nabízíme žákům dostatek úloh z reálného života a vedeme je k tomu, aby si sami pokládali otázky a hledali na ně odpovědi • Poskytujeme žákům prostor pro vyslovení vlastního názoru či hypotézy
B) vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky, jak se problémové úlohy řeší: • Podněcujeme žáky k logickému uvažování, využívání jejich dosavadních zkušeností a k propojování znalostí z různých předmětů a oblastí • Ukazujeme žákům, jak získané informace posuzovat, porovnávat, třídít podle hledisek a zobecňovat zjištěné skutečnosti
C) samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky modelová řešení problémových úloh, od kooperativních forem vyučování přecházíme k individuálním
D) ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových úloh
E) kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k uvádění argumentů, autonomnímu rozhodování a samostatnosti
3) Kompetence komunikativní	Výchovné a vzdělávací strategie
A) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	<ul style="list-style-type: none"> • Dáváme žákům maximum příležitostí k vzájemné komunikaci (diskuze, skupinová práce) a psaní vlastních textů
B) naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky pravidlům diskuze, zařazujeme diskuze do výuky, po diskuzi provádíme společnou reflexi • Umožňujeme žákům obhájit vlastní názor a postoj např. k dění ve třídě, k metodám práce a aktuálním problémům, k potřebám jednotlivce i kolektivu vhodnými a slušnými prostředky, podpořenými logickými argumenty – vždy za dodržování pravidel slušné komunikace
C) rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti ve všech oblastech – verbální, nonverbální, mluvené, psané, vizuální atd. • Ve všech předmětech podle možností pracujeme s textem a rozvíjíme čtenářskou gramotnost žáků • Podněcujeme potřebu kriticky hodnotit získané informace s ohledem na jejich pravdivost a použitelnost
D) využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky, že cíle a prostředky komunikace musejí být v souladu
E) využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili přínosy, které jim dobré osvojení komunikačních dovedností nabízí

Školní vzdělávací program
Základní škola Olomouc, Heyrovského 33, příspěvková organizace

4) Kompetence sociální a personální	Výchovné a vzdělávací strategie
A) účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky kooperativní činnosti (práce ve skupinách)
B) podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k týmové spolupráci • Podporujeme u žáků rozvoj zdravých mezilidských vztahů – navzájem si pomáhat, poskytnout radu a také o ni požádat, za poskytnutou pomoc poděkovat • Přispíváme k vytváření přátelské atmosféry v procesu výuky
C) přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektujeme se žáky skupinovou prací a kooperací • Vedeme je k poznání, že podmínkou efektivní spolupráce je především vlastní zodpovědnost za svou práci, schopnost sebekontroly a sebekritiky, respektování názorů druhých
D) vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	<ul style="list-style-type: none"> • Umožňujeme žákům zažít úspěch ve skupině • Navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a zvýšení jejich zdravého sebevědomí
5) Kompetence občanské	Výchovné a vzdělávací strategie
A) respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	<ul style="list-style-type: none"> • Respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků a současně je vedeme k tomu, aby si uvedené odlišnosti ve svém kolektivu uvědomovali a také je respektovali • Zařazujeme do výuky metodu hraní rolí – modelujeme se žáky, jak by se cítili v kůži někoho jiného a jak by se zachovali v dané situaci
B) chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky práci s pravidly • Netolerujeme žádné projevy rasismu, xenofobie, antisemitismu, nacionalismu a vandalismu a vedeme žáky k tomu, aby uvedené negativní jevy dokázali rozpoznat a zaujmout k nim odmítavý postoj včetně případné žádosti dospělého o pomoc
C) rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme do výuky poskytování první pomoci a nácvik chování v krizových situacích • Vedeme žáky k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
D) respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky ke sportování, tvořivosti a umělecké činnosti • Ve vhodných případech posilujeme pocit vlastenectví, hrdosti na národní dějiny a kulturní odkaz národa
E) chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k zohledňování širších souvislostí (zejména ekologických) při jejich rozhodování a jednání • Ve všech předmětech zdůrazňujeme environmentální prvky a posilujeme v dětech ekologické myšlení, včetně pocitu trvalé odpovědnosti za udržitelný vývoj světa

Školní vzdělávací program
Základní škola Olomouc, Heyrovského 33, příspěvková organizace

6) Kompetence pracovní	Výchovné a vzdělávací strategie
<p>A) používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pracovitosti a k dodržování bezpečnosti práce - od žáků vyžadujeme takové chování, aby sobě či spolužákovi nezpůsobili úraz • Učíme žáky efektivně organizovat svou vlastní práci
<p>B) přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k zohledňování možných dopadů výsledků pracovní činnosti • Požadujeme dodržování dohodnuté kvality, rozsahu a termínu vypracování zadaných úkolů
<p>C) využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k poznávání jejich schopností, rozvíjíme u žáků tyto schopnosti a porovnáváme je s dovednostmi v různých profesích • Vedeme žáky k dalšímu využívání získaných znalostí a dovedností v praktickém životě
<p>D) orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modelujeme se žáky práci podnikatele a představujeme jim různá povolání i zaměstnání